

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ชนิดการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนว เพื่อจะให้ได้ผลการวิจัยที่มีความเชื่อถือได้ จึงได้กำหนดวิธีการวิจัยเกี่ยวกับ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งแยกตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ประจำปีการศึกษา 2538 จำนวน 346 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

• กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ประจำปีการศึกษา 2538 รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 186 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการดังนี้

การหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามาเน (Yamane, 1973 : 727-728)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

แทนค่าเพื่อหากกลุ่มตัวอย่างครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ประจำปีการศึกษา 2538

346

$$n = \frac{346}{1 + 346(.05)^2}$$

$$= 185.522 \text{ คน}$$

ได้กลุ่มตัวอย่าง 185.522 คน ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 คน

3. วิธีสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ประชากร จำนวน 346 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportion Stratified Random Sampling) ตามขั้นตอนการสุ่มดังนี้

3.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรยามานะ (Yamane, 1973: 727-728) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 คน

3.2 คำนวณหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บจะได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ประจำปีการศึกษา 2538

3.3 แบ่งประชากรออกเป็นรายจังหวัด

• 3.4 คำนวณหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บในแต่ละจังหวัด ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ประจำปีการศึกษา 2538 ในแต่ละจังหวัด

3.5 สุ่มตัวอย่างตามที่ต้องการจากจำนวนประชากรในแต่ละจังหวัดโดยสุ่มจากครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ประจำปีการศึกษา 2538 ในแต่ละจังหวัดโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากตามสัดส่วนของแต่ละจังหวัดได้กลุ่มตัวอย่างดังรายละเอียดตามตาราง 1

ตาราง 2 จำนวนครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ประจำปีการศึกษา 2538

จังหวัด	ครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ประจำปีการศึกษา 2538	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ชุมพร	42	22
สุราษฎร์ธานี	85	45
นครศรีธรรมราช	125	69
พัทลุง	40	21
สงขลา	54	29
รวม	346	186

เครื่องมือในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากหลักการและแนวคิดที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 1 ชุด ซึ่งมี 3 ตอน คือ

1.1 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนว ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) เกี่ยวกับวุฒิการศึกษา วิชาเอกที่จบ ประสบการณ์ในการแนะแนว การอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนว จำนวนชั่วโมงที่สอนในแต่ละสัปดาห์ และการได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ตอนที่ 1

(0) วุฒิกการศึกษา

- ( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ( ) ปริญญาตรี
- ( ) ปริญญาโท หรือ สูงกว่า

(00) ทำามีประสบการณ์ในการแนะแนว ..... ปี

1.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) โดยมีลักษณะตามตัวอย่างต่อไปนี้

ตอนที่ 2

(0) โรงเรียนมีสถานที่ปฏิบัติงานแนะแนวหรือไม่

- ( ) มี ถ้ามีสถานที่ปฏิบัติงานแนะแนว สถานที่ดังกล่าวมีลักษณะดังรายการต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 รายการ)
  - ( ) มีห้องแนะแนว เป็นสัดส่วนเฉพาะ
  - ( ) มีห้องแนะแนวและภายในกันเป็นห้องให้คำปรึกษา
  - ( ) มีที่สำหรับจัดประชุมกลุ่มย่อย
  - ( ) มีที่จัดนิทรรศการ ชั้นวางเอกสาร ป้ายเสนอเทศ
  - ( ) มีที่สำหรับอ่านหนังสือหรือศึกษาค้นคว้า
  - ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ .....
- ( ) ไม่มี ถ้าไม่มีนั้นสภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่นั้นเป็นอย่างไร (โปรดระบุ).....

(00) มีการจัดครูแนะแนวให้รับผิดชอบงานแนะแนวโดยตรงหรือไม่

- ( ) มี ถ้ามี การจัดครูแนะแนวนั้นจัดอย่างไร
  - ( ) ให้รับผิดชอบงานแนะแนวเต็มเวลา
  - ( ) ให้รับผิดชอบงานแนะแนวและงานสนับสนุนการสอน
  - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
- ( ) ไม่มี เนื่องจาก.....

1.3 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและสาเหตุการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผสมกับแบบตรวจสอบรายการ (Check list) โดยมีลักษณะตามตัวอย่างต่อไปนี้

ตอนที่ 3

	ระดับปัญหา					
	5	4	3	2	1	
(0) ไม่มีเวลาในการบริการ						สาเหตุ ( ) ครูแนะแนวมีชั่วโมงสอนมากเกินไป ( ) ครูแนะแนวมีงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากงานแนะแนว ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....
(00)ขาดแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่จะใช้ในการบริการด้านต่าง ๆ						สาเหตุ ( ) ขาดความรู้ในการผลิต ( ) ขาดงบประมาณในการผลิต ( ) ไม่มีเวลาในการผลิต ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

2. การสร้างเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอนดังนี้คือ

2.1 ศึกษาค้นคว้าแนวคิดจากเอกสาร บทความทางวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการจัดการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย

2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบความถูกต้อง และให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหา ภาษาคำความเหมาะสม และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข

2.3 นำผลที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ไปทำการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เกณฑ์ดัชนีวัดความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จะถือว่าเนื้อหานี้สอดคล้องกับพฤติกรรม (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 61)

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อสี่ไปทดลอง (Try out) กับครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2.5 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา แล้วขอหนังสือจากผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอที่มีโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อประสานงานและขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนที่มีกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามส่งมายังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดภายใน 10 วันหลังจากส่งแบบสอบถามไป
2. กรณีได้แบบสอบถามคืนไม่ครบตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดตามโดยส่งจดหมายพร้อมแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งหนึ่ง
3. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความครบถ้วนความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่แต่ละคำตอบหาค่าร้อยละแล้วนำไปเสนอในภาพรวม และแยกตามจังหวัด คือ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุงและสงขลา ในรูปตารางประกอบความเรียง
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาแจกแจงความถี่แต่ละคำตอบของแต่ละข้อหาค่าร้อยละแล้วนำไปเสนอในภาพรวม และแยกตามจังหวัด คือ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุงและสงขลา ในรูปตารางประกอบความเรียง
3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาโดยส่วนที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนที่เป็นแบบตรวจสอบรายการวิเคราะห์หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ แล้วนำไปเสนอในภาพรวมและแยกตามจังหวัด คือ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุงและสงขลา ในรูปตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 สูตรคำนวณหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) ใช้สูตรของ Ferguson, 1981 : 49)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}$$

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรของ (Ferguson, 1981 : 68)

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของแต่ละคะแนนทุกจำนวนในกลุ่ม

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนนทุกจำนวนในกลุ่มยกกำลังสอง

N แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่มทั้งหมด

2. สถิติสำหรับตรวจแบบสอบถาม

2.1 คำนวณหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตร โรวินเนลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 60-61)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน คำนวณหาความสอดคล้องระหว่างการบริการกับเนื้อหาของแต่ละบริการ

ΣR แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การวิจัยครั้งนี้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) โดยใช้สูตรบุญชม ศรีสะอาด (2535 : 96)

$$\alpha_k = \frac{K}{K - 1} \left[1 - \frac{\sum Si^2}{St^2} \right]$$

เมื่อ α_k แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

K แทน จำนวนข้อเครื่องมือวัด

$\sum Si^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

St^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวม